

maalet paa ny ligger for, og det vil vedblive at beskæftige Lovgivningsmagten, indtil det virkelig lykkes at finde en rationel Løsning af disse Spørgsmaal. Hertil kommer, at der ude i den almindelige Befolkning, blandt Lærlingene, blandt Lærlingenes Forældre, blandt Mestrene, som uddanner Lærlingene — og det er jo i Virkeligheden en meget betydelig Del af den danske Befolkning —, er en overordentlig Interesse for dette Spørgsmaal. Det er det rent personlige, som ligger bag Ændringerne til Lærlingeloven.

Dertil kommer, at jeg tror, at hele dette store Spørgsmaal griber ind paa meget omfattende samfundsmæssige Omraader. Det er sagt en Gang, at et Land har to Rigdomskilder, sine Raastoffer og sin Arbejds-kraft. Raastofferne er de en Gang givne, men den anden Rigdomskilde, Samfundet har, og som det kan udvikle eller misbruge, er Arbejds-kraften. Og hvis vi ser Lærlingeforholdet ud fra dette Synspunkt, at det i allerhøjeste Grad kommer an paa at udvikle denne Rigdomskilde for Samfundet, ligger det i Sagens Natur, at det er nødvendigt at gennemføre et effektivt Tilsyn og i øvrigt Bestemmelser, som kan betrygge mod Misbrug og Rovdrift af Arbejds-kraften og sikre, at Udlæringen kommer paa en saadan Højde, at den virkelig kan opfylde de Krav, der stilles til den haandværksmæssige Uddannelse.

Angaaende den mere tekniske Revision skal jeg først nævne, at den Bestemmelse om Arbejdstiden, som nu findes i Lærlingelovens §§ 7 og 8, er udgaaet og overført til det andet Lovforslag, vi behandler i Dag. Endvidere er der foretaget den rent tekniske Forandring, at Handels- og Kontormedhjælperne har faaet deres særlige Paragraf. Forslaget bevarer Lærlingeloven som en fælles Lov for Haandværk, Industri, Handel og Kontorvirksomhed. Jeg tror, det er værdifuldt, at Socialministeriet har lagt Vægt paa at bevare dette Forhold. Der har været en vis Misfornøjelse med det, særlig fra Handelsstandens Side. Det Udvalg, der har været nedsat for at undersøge hele dette Forhold, er kommet til den Opfattelse, som altsaa ogsaa raader i Ministeriet, at det vil være uheldigt at lave to Love, omfattende hver sit Omraade, idet det dog i store Træk maa være de samme Bestemmelser, der maa staa i begge Lovene. Men der er for Handels Vedkommende sket visse Lempelser. Der findes for Handels Vedkommende den Bestemmelse i § 2, at man for unge Mennesker, som gaar ind til visse Specialarbejder, specielt Kontorarbejde som Telefonpasning,

Stenografi og øvrige rent specielle Arbejder, specielle Ekspeditioner, f. Eks. Ekspedition i Tobaksbutikker, Smør- og Margarinebutikker, ikke behøver at oprette Lærlingekontrakter, men der skal oprettes en særlig Kontrakt, hvori der skal fastsættes en bestemt Læretid, et bestemt Opsigelsesvarsel og en bestemt Løn. I øvrigt skal Lærlingelovens almindelige Bestemmelser som Bestemmelserne om Adgang til at deltage i Handelsskoleundervisningen, Principalens Pligt til at holde dem sygeforsikrede, gælde ogsaa disse særlige Kontrakter, som oprettes i Henhold til Lærlingeloven. Jeg tror, det er en særdeles betryggende Maade, dette Forhold er ordnet paa.

Af nyt er der Bestemmelsen om Lærlingekommissioner, som for det første skal have med Kontrakternes Oprettelse og Paategning at gøre, og som har Pligt til at kræve Oplysninger af de Forretninger, som ønsker at antage Lærlinge. Disse Lærlingekommissioner skal ogsaa paategne de saakaldte Specialarbejderkontrakter. De skal kunne nægte Godkendelse af en Kontrakt, hvis det kan befrygtes, at Lærlingen ikke kan faa den forsvarlige Uddannelse paa Lærestedet. I øvrigt skal de føre Tilsyn med Lærlingenes hele Uddannelse. Det er der, Lærlingekommissionerne har deres særlige Betydning.

Om disse Lærlingekommissioner har der været Strid her i Landet gennem 50 Aar. Det er ikke først i 1919, dette Spørgsmaal rejstes, men allerede i 1875. Da stillede den Arbejderkommission, som havde med en Række sociale Forhold at gøre, ogsaa Forslag om en Lærlingelov. Et Mindretal foreslog da, at det skulde være Lavsforeningerne — man forstaaer, at der i 1875 ikke kunde være Tale om Fagforeninger eller andre Organisationer —, som skulde føre Tilsyn med Lærlingenes Uddannelse, idet man tilføjede, at uden et saadant Tilsyn var det at befrygte, at Lovens Hensigt i mange Tilfælde ikke vilde ske Fyldest. Jeg tror, at de Mænd, som formede denne Sætning i 1875, har faaet Ret i de Aar, der er gaaet. Lærlingelovens Bestemmelser, særlig hvad Uddannelsen angaar, er i Virkeligheden slet ikke sket Fyldest i det praktiske Liv. Derfor maa vi, hvis vi skal gennemføre en Lærlingelov, som har Betydning, indsætte Lærlingekommissioner, som faar med hele Tilsynet at gøre.

Ifølge den gældende Lærlingelov er det Politiovrighederne, der fører Tilsynet, og som Forældre og Værger skal henvende sig til. Det er usædvanligt, at man i en social Lov lægger noget saadant i Politi-